

2024-03-22

s.remissvar@regeringskansliet.se

s.sof@regeringskansliet.se.

Diarienummer: S2023/03032

## FSS remissvar angående betänkandet För barn och unga i samhällsvård (SOU 2023:66)

Föreningen Sveriges socialchefer (FSS) har på remiss för yttrande fått betänkandet För barn och unga i samhällsvård (SOU 2023:66) från Socialdepartementet. Yttrandet ska inkomma till Socialdepartementet senast 22 mars 2024.

### Om FSS

FSS är en partipolitiskt obunden förening som företräder cirka 400 socialchefer i landet. Utifrån vår profession och tillgänglig kunskap verkar vi för utveckling av den svenska välfärden.

### FSS synpunkter i korthet

Föreningen Sveriges socialchefer (FSS) har tagit del av betänkandet För barn och unga i samhällsvård (SOU 2023:66). Utredningen är omfattande och lämnar ett stort antal förslag som spänner över flera områden.

Utredaren har bland annat lämnat förslag på:

- hur kvaliteten i vården av barn och unga som placeras utanför det egna hemmet kan säkerställas,
- hur stödet till barn och unga kan förbättras sedan vård utanför det egna hemmet har upphört,
- hur tillgången till fler lämpliga familjehem kan öka samt analyserat familjehemmens förutsättningar,
- hur kunskapen om kvaliteten i vården kan öka lokalt och nationellt,
- åtgärder eller författningsändringar som bedömts lämpliga.

I uppdraget ingick även att se över vårdkedjan som helhet samt specifika delar kring familjehemsvården, institutionsvården, eftervården, barns delaktighet och uppföljningen av vården.

Sammantaget är FSS positiva till utredningens förslag. Ansatsen att höja kvalitet och kompetens samt öka trygghet för samhällets mest utsatta barn och unga är lovvärd och bedöms rimma väl med ambitionerna i de förslag till ny socialtjänstlag som tidigare lämnats.

### Särskilda områden som FSS vill belysa extra

FSS vill särskilt framhålla att utredningen anser att det behövs en tydligare och mer sammanhängande reglering för god kvalitet i vården. Utredningen föreslår att bestämmelsen om en särskilt utsedd socialsekreterare för placerade barn och unga justeras och förstärks. Utredningen konstaterar att

socialnämndens kontakter med placerade barn och unga inte är tillfredställande i dag. Dessa kontakter behöver bli fler och tätare för att utgöra grunden för att uppföljningar av vården och prövningar om vården utanför det egna hemmet ska fortsätta. Utredningen beskriver att hög personalomsättning och en för hög arbetsbörda leder till att kommunerna inte har tid till kontakt med placerade barn och unga i den omfattning de skulle önska. Utifrån detta behöver förutsättningarna för landets socialtjänster förbättras för att kunna leva upp till dessa krav alternativt hitta nya sätt att organisera arbetet på, för att möjliggöra en regelbunden och tätare kontakt mellan det placerade barnet och socialtjänsten.

Vidare föreslås i utredningen att familjehemskategorier införs. Kategorierna som föreslås är allmänt familjehem, jourhem, nätverkshem och förstärkt familjehem. Kategorierna syftar till att skapa tydlighet om förutsättningarna för olika familjehem samt innebär att familjehemsvård oftare kan vara ett gott alternativ till institutionsvård. Förstärkt familjehem ger enligt utredningens bedömning också goda möjligheter för kommunerna att använda så kallade behandlingsfamiljer. FSS anser att detta förslag kommer ha positiv inverkan på utvecklingen och möjliggöra bättre insatser. Emellertid vill FSS framhålla att utifrån den brist på familjehem som råder är det av vikt att mindre barn har tillgång till familjehem, snarare än institutionsvård som annars blir alternativet.

FSS vill särskilt påtala att målgruppen barn och unga med funktionsnedsättning saknas i utredningen. Detta är beklagligt då denna målgrupp ofta har mångfacetterade behov och därmed riskerar hamna i gränslandet mellan huvudmän och insatser.

FSS vill framhålla att många förslag innebär ambitionshöjningar inom flera områden för kommunerna och kommer att vara resurskrävande ekonomiskt – men framför allt personellt. Den nationella kompetensförsörjningsutmaningen innebär redan stora svårigheter att bemanna med adekvat kompetens. Att verkställa utredningens samtliga förslag kommer sannolikt att spåda på en redan ansträngd situation. Möjligen finns, mot bakgrund av detta, skäl att överväga att prioritera bland förslagen och/eller se över möjligheterna till successivt införande.

Flera förslag i utredningen omfattar områden där socialnämnden inte har ensamt ansvar och rådgivning. Många av de identifierade utmaningarna beror inte på otydlig lagstiftning utan på att andra huvudmän inte fullt ut tar sitt ansvar för exempelvis hälso- och sjukvård eller anpassat stöd i skola, samtidigt som socialnämnderna ska säkerställa god vård för barnet. Detta är inte i tillräcklig utsträckning uppmärksammat i utredningen och flera förslag riskerar att driva på en utveckling där socialnämnden behöver kompensera för andra aktörer.

För Föreningen Sveriges socialchefer

*Monica Persson, ordförande*

*Föreningen Sveriges socialchefer är en partipolitiskt obunden förening som verkar för utveckling av den svenska välfärden. Vi bedriver påverkansarbete inom socialpolitiska frågor och arrangerar den årliga konferensen Socialchefsdagarna.*